

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-23
Besvaras senast
2023-12-07

Till statsrådet Erik Slottner (KD)

2023/24:236 Särskilda yttranden i kommuner och regioner

Jag har tidigare haft möjlighet att ställa en fråga på följande tema till statsrådet. Det handlar om villkoren för de förtroendevalda i kommuner och regioner att fullgöra sina uppdrag, i detta fall kopplat till den kommunala protokollföringen.

I min tidigare fråga till statsrådet anförde jag följande: ”I förtroendeuppdraget som riksdagsledamot görs mycket av det huvudsakliga arbetet genom att lämna in förslag som behandlas i något av de olika fackutskotten. Arbetet består också i att ta ställning till andra förslag som läggs fram på utskottets bord, till exempel propositioner från regeringen.

I beslutsprocessen kan varje ledamot göra sin syn på respektive fråga känd och får möjlighet att lägga fram sitt eller sina förslag till beslut. Vid en förlorad omröstning kan man exempelvis reservera sig till förmån för sitt eget förslag. En ledamot som avstår från att ta ställning i en fråga kan även lämna en förklaring i ett särskilt yttrande.

Arbetet i våra regioner och kommuner går till på liknande sätt, dock med en skillnad i möjligheten för ledamöter att göra sin vilja känd i protokollen. Rätten att reservera sig mot ett beslut och att lämna en skriftlig reservation är säkerställd genom skrivningar i kommunallagen. En ledamot som önskar avstå, eller som inte reserverar sig mot majoritetens uppfattning kan även här vilja förklara sitt ställningstagande skriftligen, genom att lämna ett särskilt yttrande. Skillnaden är dock att ordförande för mötet så att säga äger protokollet och därigenom med en majoritet bakom sig kan hindra detta.

Man kan visserligen peka på att en omröstning i det fall ett särskilt yttrande ska godkännas eller ej är möjligt att reservera sig mot och där lämna en reservation, något jag själv gjort vid olika tillfällen. Dock kan det skapa onödig förvirring för medborgare och medier som tar del av protokollen att förstå vad ledamotens faktiska intention var. Det är något som i förlängningen skadar demokratin och gör det svårare med insynen i offentliga beslut och ställningstaganden som förtroendevalda gjort.”

Jag har tagit del av det svar statsrådet har lämnat, vilket jag är tacksam för att statsrådet har gjort. Däremot saknar jag förståelse från statsrådet för den problematik som förtroendevalda i kommuner och regioner upplever när möjligheterna är sämre än i riksdagen att göra sin vilja känd i protokoll. Det är

något som, precis som jag nämnt tidigare, försvårar för allmänhet och medier att ta del av korrekta fakta utifrån ett klagande från en ledamot eller parti i en viss fråga.

Jag vet att den kommunala självstyrelsen får till följd att kommuner och regioner själva organiserar sin verksamhet om inte något annat föreskrivits genom lag eller annan författning, precis som statsrådet i sitt svar hänvisar till. Det uppstår dock några följdfrågor utifrån detta.

Jag vill därför ställa följande frågor till statsrådet Erik Slottnér:

1. Delar statsrådet min uppfattning att det är viktigt att villkoren för förtroendevalda i kommuner och regioner bör vara likvärdiga med dem i riksdagen vad gäller särskilda yttranden?
2. Anser statsrådet att en reglering i kommunallagen av särskilda yttranden skulle vara bättre för att uppnå likvärdiga förutsättningar i kommunerna vad gäller protokollföring, och är statsrådet i så fall beredd att ta initiativ till detta?
3. Är statsrådet beredd att göra en översyn av kommunallagen för att genomföra en reglering av särskilda yttranden och således uppnå likvärdiga förutsättningar i kommuner och regioner?

.....

Mattias Eriksson Falk (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck